

PANKKIBAROMETRI IV/2020

15.12.2020

Sisällysluettelo

1 Kotitalouksien luotonkysyntä jatkoi kasvuaan	4
2 Yritysten luotonkysyntä edelleen alamaissa	6

Pankkibarometri

Finanssiala ry (FA) kysyy neljännesvuosittain Pankkibarometrin avulla pankinjohtajien käsityksiä ja odotuksia luotonkysynnän ja eri sijoitusmuotojen kehityksestä. Barometri toteutetaan nettikyselyinä.

Vastaajina on muun muassa pankin- ja konttorinjohtajia, konttorien esimiehiä ja luottopäälliköitä. Barometrikysely lähetetään seuraaville pankeille: Nordea, OP Ryhmä, Danske Bank, Aktia Pankki, Handelsbanken, Säästöpankkiryhmä, POP Pankki -ryhmä, Ålandsbanken, Oma Säästöpankki, Hypo, SEB ja S-Pankki. Vastaajien lukumäärät vastaavat pääpiirteissään pankkien markkinaosuuksia Suomessa.

Pankkibarometriin IV/2020 saatiin yhteensä 74 kpl vastauksia, joista 38 kpl oli yritysasiakkaista vastaavilta pankinjohtajilta ja 36 kpl henkilöasiakkaista vastaavilta pankinjohtajilta.

Raportissa tulokset esitetään saldolukuina tai prosenttiosuuksina kaikista vastaajista. Saldoluvut lasketaan vähentämällä positiivista kehitystä ennakoivien vastausten prosenttiosuudesta negatiivista kehitystä ennakoivien vastausten prosenttiosuus. Luotonkysynnän kehitystä kuluvalle ja seuraavalle vuosineljänneksellä koskevissa kysymyksissä vertailukohtana on vuotta aiempi vuosineljännes.

Barometrikysely IV/2020 tehtiin marras-joulukuun vaihteessa.

Lisätietoja: Asiantuntija Mariia Somerla, puh. 020 793 4292 ja analyytikko Kimmo Koivisto, puh. 020 793 4257.

Tiivistelmä

Finanssiala ry:n tuoreen Pankkibarometrin mukaan kotitalouksien luotonkysyntä on loppuvuoden 2020 aikana vilkastunut selvästi. Koronapandemian vaikutus näyttää jääneen vain tilapäiseksi pudotukseksi. Myös odotukset lainanottohalukkuudesta ovat hyvät. Pankkien myöntämät lyhennysvapaat ja laina-ajan pidennykset ovat edelleen auttamassa asiakkaita.

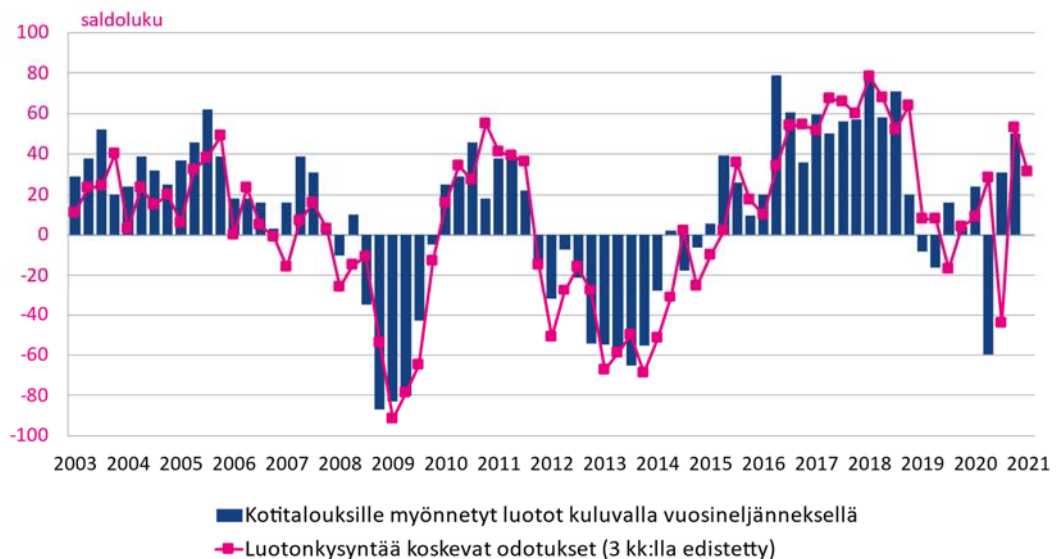
Sen sijaan yritysten luotonkysyntä on vieläkin heikkoa. Loppuvuoden 2020 aikana luottoja on myönnetty selvästi vähemmän kuin viime vuonna samaan aikaan. Myös alkuvuoden 2021 luotonkysynnän odotuksia kuvaavat arviot ovat heikot. Jos lainaa otetaan, sen odotetaan menevän edelleen ensisijaisesti käyttöpääoman vahvistamiseen ja rahoituksen uudelleenjärjestelyihin. Investointeihin ei näytä olevan juurikaan lainanottohalukkuutta.

Kotitalouksien riskinottohalukkuus näyttää kasvavan edelleen. Erityisesti suorat osakesijoitukset ja osakerahastot ovat hyvin suosittuja sijoituskohteina, mutta nyt myös säästövakuutukset sekä asunto- ja kiinteistösijoittaminen ovat lisäämässä suosiotaan. Talletusten suosio sen sijaan on romahtanut viime kevään huippulukemista. Kotitaloudet ovat siis aiempaa aktiivisempia sijoittamisessaan ja raha liikkuu uusiin kohteisiin.

1 Kotitalouksien luotonkysyntä jatkoi kasvuaan

Pankkibarometrin vastaajat arvioivat, että kotitalouksille on myönnetty vuoden 2020 viimeisellä vuosineljänneksellä selvästi enemmän luottoja kuin viime vuoden vastaavana ajankohtana (kuvio 1.). Myönnettyjä luottoja kuvaava saldoluku nousi 50 pisteeseen edellisen kyselyn 31 pisteestä. Lähes kaikki vastaajat arvioivat luottoja myönnetyn enemmän tai yhtä paljon kuin viime vuonna vastaavaan aikaan. Saldoluvun loppukesällä alkanut positiivinen kehityssuunta siis jatkuu edelleen, koronan aiheuttama häiriö luotonkysynnässä näyttää jääneen tilapäiseksi. Pitkän aikavälin keskiarvo¹ (+16) ylitettiin taas selvästi. Odotukset kotitalouksien alkuvuoden 2021 luotonkysynnästä ovat nekin kasvussa, vaikka luotonkysynnän odotuksia kuvaava saldoluku laski 31 pisteeseen.

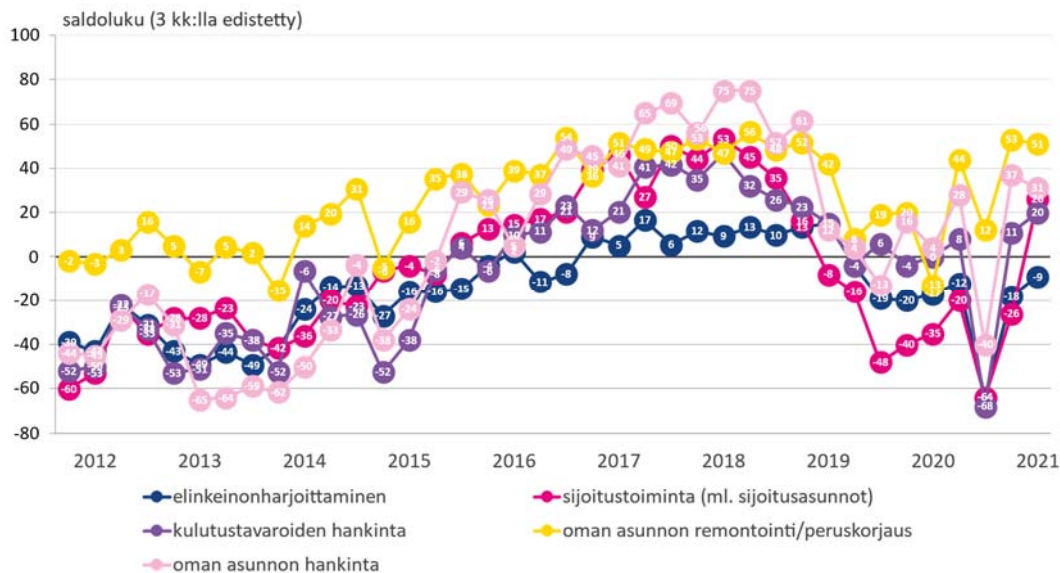
Kuvio 1. Kotitalouksien luotonkysyntä kuluvalle ja seuraavalla vuosineljänneksellä

Luottoja odotetaan kysyttävän alkuvuonna 2021 aiempaa enemmän erityisesti oman asunnon remontointia varten (kuvio 2.). Sen saldoluku pysyi yli 50 pisteessä. Myös oman asunnon sekä kulutustavaroiden hankintaan arvioidaan kysyttävän enemmän luottoja. Jo pari vuotta negatiiviselta näyttänyt sijoitustoiminnan rahoittaminen luotolla on alkanut jälleen kiinnostaa, sen saldoluku nousi 26 pisteeseen. Koronan tuottama notkahdus kuvaajassa näyttää siis olleen tilapäistä. Vain elinkeinon harjoittamiseen liittyvien lainojen kysyntä näyttää vieläkin olevan vähenemässä.

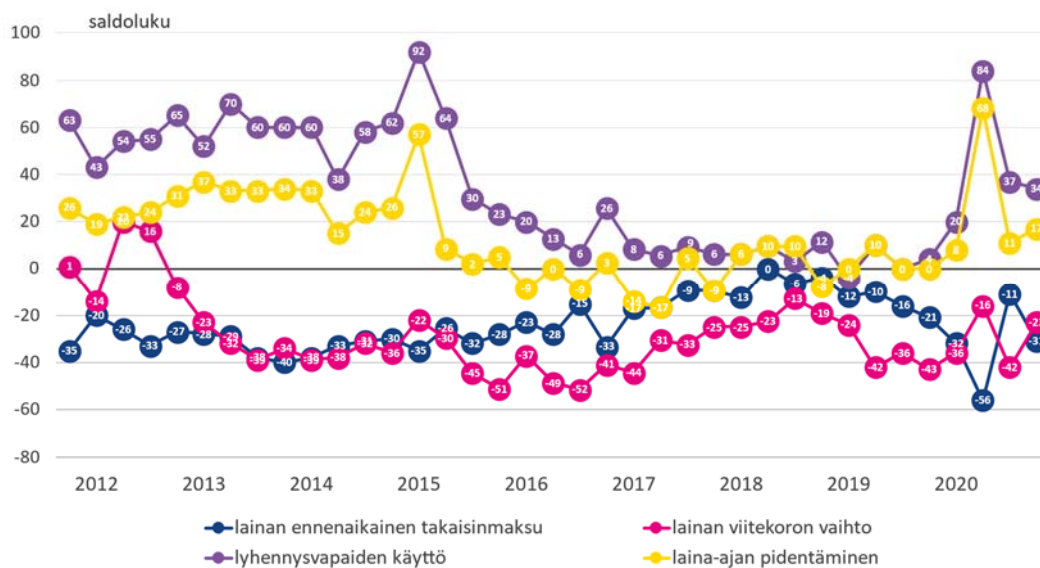
¹ Vuosien 1997–2020 keskiarvo.

Kuvio 2. Odotukset kotitalouksien luotonottohalukkuudesta luoton käyttötarkoituksittain seuraavalla vuosineljänneksellä

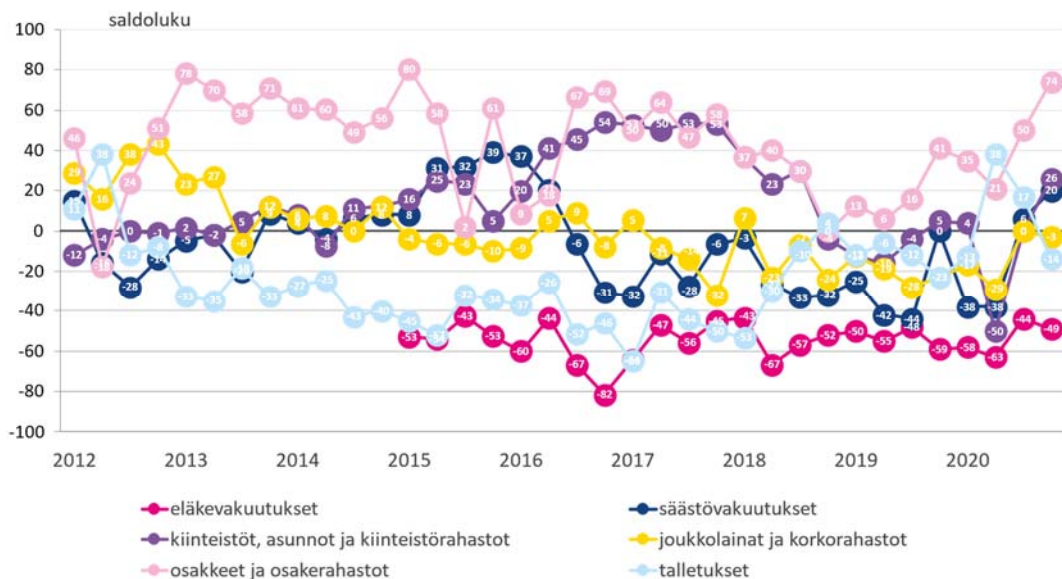
Joustomahdollisuuksista lyhennysvapaiden käytön ja laina-ajan pidentämisen saldoluut ovat koronan jäljiltä vielä viime vuosia korkeammalla. Pankkien toimet asiakkaidensa auttamiseksi vaikean ajan yli jatkuvat siis edelleen (kuvio 3). Lainan viitekoron vaihtoa taikka lainan ennenaikaista takaisinmaksua ei edelleenkaan koeta kovin tarpeellisina joustomahdollisuuksina.

Kuvio 3. Joustomahdollisuuksien käyttö kotitalouksien lainanhoidossa tällä hetkellä

Eri sijoitusvaihtoehdoista osakkeiden ja osakerahastojen suosio näyttää nousseen poikkeuksellisen korkealle tasolle kotitalouksien keskuudessa, niiden saldoluku nousi peräti 74 pisteeseen (kuvio 4.). Yksikään kyselyn vastaajista ei arvioinut sen vähentyvän. Säästövakuutusten saldoluku nousi edelleen, 20 pisteeseen. Myös asunto- ja kiinteistösijoitukset nähdään taas houkuttelevina. Sen sijaan talletusten suosio näyttää alenevan, saldoluku laski -14 pisteeseen. Kaikkiaan siis aktiivinen sijoittaminen nähdään nyt hyvänä vaihtoehtona rahojen turvallisen pankkitilillä säilyttämisen sijaan.

Kuvio 4. Eri sijoituskohteiden suosio kotitalouksien keskuudessa tällä hetkellä

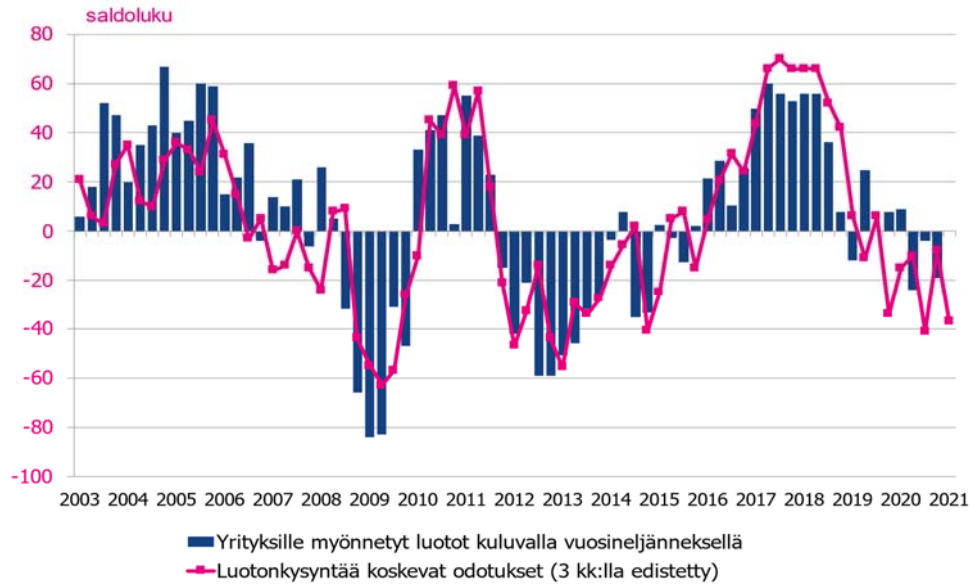
2 Yritysten luotonkysyntä edelleen alamaissa

Pankkibarometrin vastaajat arvioivat, että yrityksille on myönnetty vuoden viimeisellä neljänneksellä luottoja viime vuoden loppua vähemmän. Saldoluku laski edelleen, -19 pisteeseen (kuvio 5.), ja jäi siis huomattavasti pitkän ajan keskiarvonsa (14)² alle. Kun julkista rahaa on edelleen tarjolla tavanomaista enemmän ja talousnäkymät ovat epävarmat, yritysten rahoituksessa tarve pankkiluotoille näyttää vielä vähäiseltä.

Yritysten luotonkysynnän odotetaan laskevan edelleen alkuvuoden 2021 aikana. Näkymät synkkenivät jälleen. Odotuksia kuvaava saldoluku laski -37 pisteeseen edellisen kyselyn -8 pisteestä.

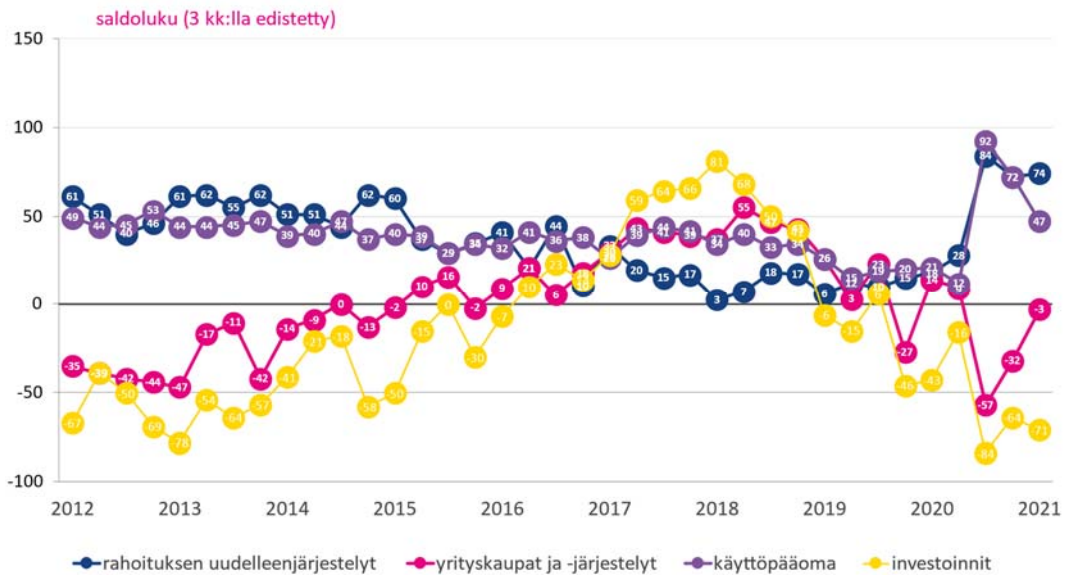
² Vuosien 1997–2020 keskiarvo

Kuvio 5. Yritysten luotonkysyntä kuluvalle ja seuraavalla vuosineljänneksellä

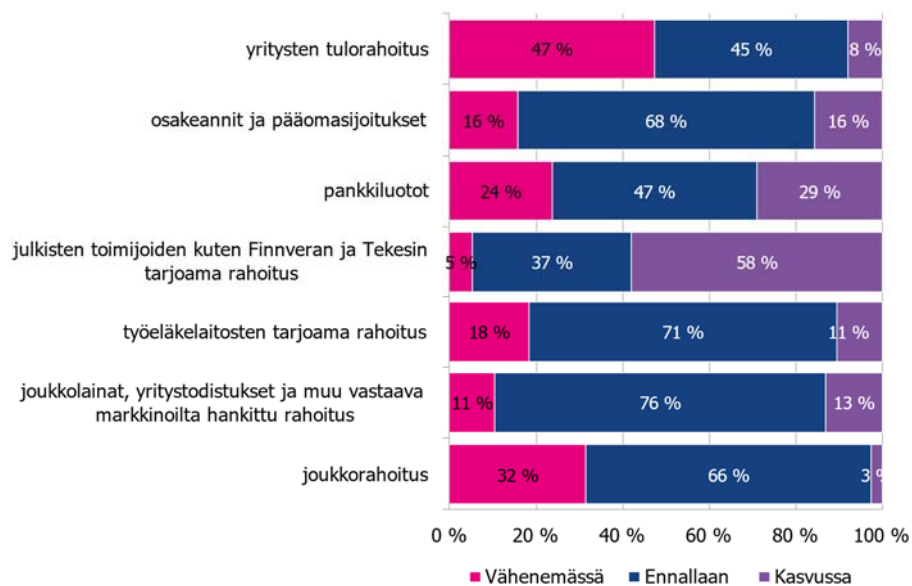
Koronan aiheuttamat vaikeudet näkyvät yrityslainoituksessa selvästi. Käyttöpääomaan ja rahoituksen uudelleenjärjestelyihin tarvittavien lainojen ottohalukkuuden arvioidaan kasvavan edelleen vahvasti alkuvuoden 2021 aikana. Yrityskauppoihin ja -järjestelyihin käytettävien lainojen kysynnän odotetaan toipuvan viime kevään pudotuksestaan mutta pysyvän vielä lievästi vuodentakaisen tason alapuolella (kuvio 6.). Sen sijaan investointien käynnistäminen lainalla nähdään epätodennäköisenä tällä hetkellä. Yksikään kyselyn vastaajista ei arvioinut investointeihin käytettävän luotonkysynnän vilkastuvan seuraavalla vuosineljänneksellä.

Kuvio 6. Odotukset yritysten luotonottohalukkuudesta käyttötarkoituksittain seuraavalla vuosineljänneksellä

Pankkibarometrin vastaajien mukaan yritysten rahoituksessa turvaudutaan edelleen vahvasti julkiseen rahaan. Pankkiluotot nähdään tällä hetkellä lievästi aiempaa houkuttelevampana. Työeläkelaitosten rahoitus taas on kääntynyt lievästi väheneväksi, eikä tulorahoituksen positiiviseen kehitykseen juuri uskota. Sen sijaan markkinarahoituksessa nähdään orastavaa kasvumahdollisuutta. Edelleen suurin osa vastaajista arvioi rahoitusmuotojen käytön säilyneen ennallaan (kuvio 7.).

Kuvio 7. Eri rahoitusmuotojen käytön kehitys tällä hetkellä yritysten keskuudessa

Finanssiala ry
Itämerenkatu 11-13
00180 Helsinki
www.finanssiala.fi

 FINANSSIALA

